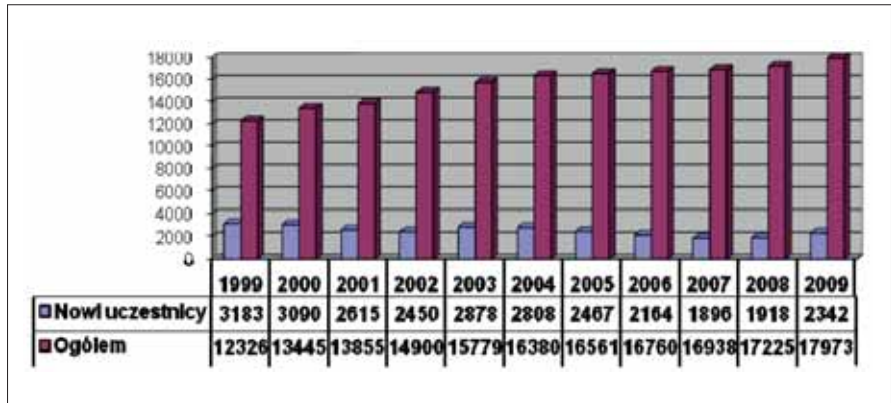

GS1 w Polsce w 2009 roku

W Polsce nad właściwym funkcjonowaniem systemu GS1 czuwa już od 20 lat Instytut Logistyki i Magazynowania – jednostka uprawniona do rejestracji przedsiębiorstw i instytucji w systemie GS1 w kraju. Gdyby jednak zadać statystycznemu Polakowi pytanie, czym jest system standardów GS1, jak funkcjonuje i gdzie w życiu codziennym można się z nim zetknąć, odpowiedzi mogłyby być bardzo różne. Tymczasem każdy z nas, komu zdarzyło się robić zakupy w którejkolwiek z sieci detalicznych, widział na własne oczy jeden z czterech filarów systemu GS1. Jest nim kod kreskowy – najczęściej stosowany standard GS1 w Polsce.

W roku 2009 zarejestrowano 2342 nowych uczestników w systemie GS1, co łącznie z pozostałymi firmami, daje ogólną liczbę prawie 18 000 firm. Rysunek 1 pokazuje dynamikę przyrostu członków w kolejnych latach. Najwięcej firm przychodziło w latach 2001 – 2005, kiedy to globalne sieci zaczynały działalność na polskim rynku. W ostatnich latach liczba nowo wstępujących firm się ustabilizowała. Rok 2009 wskazuje na zwiększone zainteresowanie standardami, gdyż mimo kryzysu liczba nowych firm wzrosła o 22%.

Większość polskich firm zarejestrowanych w systemie GS1, to firmy małe i bardzo małe. 71% firm to przedsiębiorstwa uzyskujące rocznie do 5 mln zł. przychodów. Firmy duże, powyżej 100 mln zł. przychodów, to zaledwie 4,5% uczestników. Jednak, biorąc pod uwagę dane GUS i liczbę zatrudnionych pracowników, duże firmy stanowią aż 19% liczby przedsiębiorstw ogółem w Polsce. W przypadku mikroprzedsiębiorstw zanotowano rosnące

Rys. 1. Liczba uczestników zarejestrowanych w latach 1998 – 2009 w Polsce.
Źródło: opracowanie własne.

zainteresowanie, ale nadal w niewielkim stopniu korzystają one z rozwiązań GS1. W roku 2008 było to jedynie 8 329 firm z ponad 3 mln zarejestrowanych w GUS.

Kody kreskowe umieszczone na opakowaniach zbiorczych pozwalają

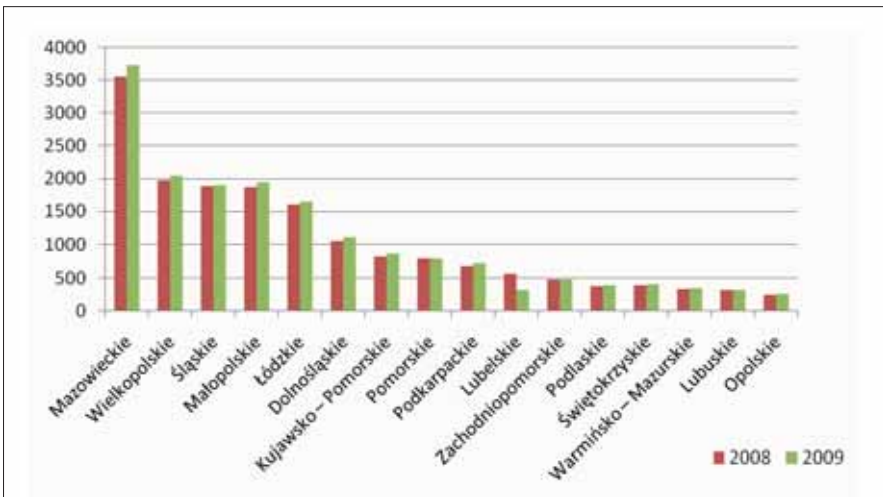
na zautomatyzowany odczyt danych w nich zawartych, na przykład numerów identyfikacyjnych produktów, ich dat ważności, czy numeru partii produkcyjnej. Te dane można przekazywać pomiędzy partnerami w łańcuchu dostaw za pomocą elektronicznych

Tab. 1. Struktura udziału branż wśród aktywnych firm zarejestrowanych w Systemie GS1.

		2007	2008	2009
Przedsiębiorstwa produkcyjne (sekcje C i D)		61,98%	57,07%	59,04%
Handel hurtowy i detaliczny (sekcja G)		23,76%	24,28%	28,09%
W tym:	Handel hurtowy	19,12%	20,23%	23,01%
	Handel Detaliczny	4,12%	4,05%	5,08%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (SEKCJA A)		4,35%	4,68%	4,89%
Pozostałe sekcje		9,91%	13,97%	7,98%

Źródło: opracowanie własne.

¹ Dr inż. E. Hałas jest Kierownikiem Centrum GS1 Polska w Instytucie Logistyki i Magazynowania oraz Pełnomocnikiem Dyrektora ILiM ds. Systemu GS1 (przyj. red.).

Rys. 2. Struktura firm zarejestrowanych w Systemie GS1 według podziału na regiony.
Źródło: opracowanie własne.

komunikatów handlowych, rezygnując z ich papierowych odpowiedników. Prawie 75% Uczestników Systemu GS1 w Polsce, oprócz jednostek konsumenckich koduje także jednostki zbiorcze. Głównym kodem wykorzystywanym do znakowania opakowań zbiorczych jest ciągle EAN-13. Powoli rośnie wykorzystanie kodu GS1-128 – w roku 2009, w porównaniu z poprzednim, 20% więcej firm używało tej symboliki. Coraz więcej firm decyduje się na wdrożenie elektronicznej wymiany danych, w szczególności elektronicznej faktury. W ub. r. 3 646 firm zadeklarowało stosowanie Elektronicznej Wymiany Danych (EDI). Stanowi to ponad 1/5 ogółu Uczestników Systemu.

Strukturę branżową Uczestników Systemu GS1 ilustruje tabela 1. Generalnie przeważają producenci wytwarzający towary sprzedawane w sektorze handlu detalicznego. Wyższy udział procentowy firm hurtowych nad detalicznymi jest spowodowany faktem, że część z tych firm pełni funkcję importera i koduje importowane towary własnym kodem kreskowym.

Rysunek 2 ilustruje obecność systemu GS1 w różnych regionach Polski. Najwięcej uczestników GS1 stanowią firmy posiadające siedzibę w Województwie Mazowieckim (gdzie zwykle zlokalizowana jest centrala firmy). Inne województwa, w których udział

firm – uczestników GS1 stanowi ponad 10% ogółu uczestników GS1, to: Wielkopolskie i Śląskie. Najwyższy udział firm zarejestrowanych w GS1, w stosunku do liczby przedsiębiorstw ogółem, zanotowano w województwach: Łódzkim, Małopolskim i Mazowieckim. Badając nakłady przedsiębiorstw na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych (w przedsiębiorstwach przemysłowych) stwierdzono, że najwyższe nakłady na tę działalność ponosiły firmy działające w województwach: Mazowieckim, Śląskim i Łódzkim.

Przedstawione dane pokazują że, system GS1, mimo swojej 20 letniej historii, ciągle ma wiele do zrobienia w Polsce, a kody kreskowe nie przestają być świadectwem innowacyjności i nowoczesności przedsiębiorstwa. Instytut Logistyki i Magazynowania (GS1 Polska) prowadzi doradztwo w zakresie wdrażania standardów i rozwiązań GS1, w tym między innymi etykiety logistycznej i systemów automatycznego gromadzenia danych, jak również wdrażania narzędzi e-gospodarki.

W roku 2010 i 2011 istnieje możliwość pozyskania dofinansowania na realizację tego typu projektów w ramach Krajowego Systemu Usług (KSU), w którym uczestniczą konsultanci ILiM.